

16. mar. 1971

FAKTA

Dato:
16. mar. 1971

Sidetæl:
Notes 70-71 bd 7 s. 165-173

Vence

16-3-71.

Hver eneste gang man
nuværende fra til den konklusion,
at kunst kun kan være
kunst og intet andet, stop der
man pludselig med at tænke, for
hvad er så kunst?

Dette spørgsmål er så jam-
-sæt i tusindvis af forklarin-
-ger på, men ikke en eneste
af dem til nærmest tilfreds-
-stillende, end så ud tryk man.

Jeg skal ikke forsøge at for-
-dige relation af tilfredsstillen-
-de svar, men alene ~~for~~ forsøge
at tænke over problemerne.

Xenakis svarede en gang på
spørgsmålet om hvad musik
var, og med at sige: musik
er musik. Pod en vis måde
er det også lettere at definere
musikken som musik, den er
så definerbar, både fysisk
og som fenomen, et fenomen,
og det er kun mindre indlyd-
-sende, og tilfredsstillende at
sige at kunst er kunst.

Det synes også for let at sige
at kunst er kunst og som så-

- den undefinerbar - at den er
kunst fordi den enddaer sig
alle præciseringer, definitioner, at
den er noget, med sig selv - at
den "bare er".

Den eneste kendsgerning man
med sikkerhed kan fastholde
er at man ikke ved hvad
kunst er. Det er måske
selv kunst, ustandselig at
stille dette spørgsmål: hvad
er kunst?

Jeg har tidligere foreslået at
købe me flere maler til Livs
ved at høre, at kunst måske
være noget særegent, noget specielt
specielt som ikke kunne dæk-
kes af noget andet område,
at den var sig selv, ~~kan~~
og kun sig selv, uafhængigt,
men det mere for blot til-
bruge til spørgsmål, for
hvad er dette særegne specielle
som udgør kunst, hvor
er den sig selv og uafhængig-
tig? Det er nok man måde,
oplever noget man ikke op-
lever andre steder, men dette
mere som til krævet om en de-
finition.

- ni tion af hvad dette mogn, derne
specielle oplevelse er.
- Man kan prøve i poetiske ven-
- dinger at beskrive sin til-
- stand men man er ude for
en kunstnerisk oplevelse men ved
en sød en beskrivelse men
man operer med fenomener og
analogier som høre hjemme
i andre be grebte verdener, i de
kondte og altså uden for dette
specielle som skulle karakteri-
~~se~~ karakterisere
Kunsten. Kunsten og oplevel-
- sen af den kun alone
- "forklaret" via kunst, man
kan ikke tale eller skrive
om kunst, man alone lade
det ene kunstværk lyde af
andet. I dag tales og skrives
kunsten i hyl, man kan, vil
ikke lade den beholde sin
farsked - som er dens domene,
en hel kunstretning, concep-
- tuelis man er opstået af denne
intellektuelle kule diare.
- I dag stilles, sø vel af intellek-
- tuelle som losjette, spjæp-
- mædet: hvad er kunst og hvad
er ikke kunst, med en

i hørdig hed som næsten i intet
andet spejlsmalet. Denne
i hørdig hed kunne nogle tyde på
at man, ubevist, egentlig var
blevet over et spejlsmalet
i virkeligheden ikke lader
sig besvare.

Man kan kunstner, rent
kvantitativt af den producers
mængde af billeder, bøger,
film, teater, musik verden
over, og så for dem nogle mængde
at ville håndplukkede enkelte
værker og med overbevisning
erklære dem for kunst, og
at det til oversblevne som
ikke kunst, det lader sig
simpelthen ikke gøre af
den som egentlige grund for
vi ikke har noget som helst
kriterie for hvad som er
kunst og hvad ikke.

Og dog hører vi, at kunst
er kunst ikke skal, og ikke
kan være andet - hvad kan
vi det?

Et menneske som er vistelig
hvordan kan man ikke opre-

- man lærer med, han har sin
tro og den stærke tro just
pou, selvom han ikke kan
forklare hver for sig -
han tror sin pelt kan uden-
- for at almindelig sund
fornuft og logik.

Paa samme måde forholdet
det sig naar man just svar
at kunst er kunst, man
kan ikke bevise det, selv-
- om man bevidt det med
frens just uendelige overbe-
- visning.

Der findes ~~en~~ mange
billeder, bøger, skuespil, film,
musei stykker der kan og
overvældende kritiker, man
kan sige til sig selv, og find-
- som her, som her, følelsesfuld-
- her, klar her i kan - ja præ-
- si, de kan skabe oplevelse,
bevægelse, de kan have be-
- tydning og dog kan man
bevise at de ikke er
kunst, ja endda i visse til-
- fælde at de ikke har
med kunst at gøre.
Hvordan kan man det, og
ud fra hvilke kriterier?

ikke ud fra nogen kriterier - for
de findes, som der nævnt i tek.
Det skulle da lige være dette,
som ikke er særlig grundbesid,
at netop fordi disse værker
er interessante, bevægende, be-
-lydningsspilte, fantasifulde,
bevirgende, o.s.v. beviser de
sig i inden for områder vi er
~~for~~ mere eller mindre færdige
fordulige med, og som vi til
et vist mål kan forklare
altså områder som vi ken-
-der, netop derfor kan de
ikke være kunst - fordi kun-
-sten netop bevæger sig over
områder som vi ikke kender
som vi ikke har ord eller be-
-greber for. Vi ved ikke hvad
kunsten er, vi ved kun at
hvis den er kunst som kunst
må den være noget i sig selv
som ikke kendes ~~for~~ fra andre
områder.
Hvad der vi os til den ne defeni-
-tion er det logisk at vi
ikke kan vide hvad kunst
er, vi kan end ikke, som det
er tilfældet inden for de fleste
andre områder, bygge på

noget af levelser og fejring.
Vi kan ikke sige som og som
mange yngre har jo haft en
kunstnerisk oplevelse over for
personer eller objekter der som
soudan og soudan ud og hede
sig som den og den munde
som naar jeg meder lidt svarende
for nomenen og næsten lidt svarende
(hvidt kunstnerisk kan skyldes
en konvention) men det
være kunst er stærk over for.
Rent fenomenologisk skulle det
forholde sig som dan, men yder
det ikke, men kan stå over for
et objekt der opfylder betingel-
serne inden at kunst er
til stede, ligesom man omvendt
kan stå over for et objekt
hvor betingelserne ikke er til stede
men hvor kunst opstår.
Ud fra dette kunne meget tyde
på at konceptualisterne i
ihvert fald i den nævnte
har ret naar de holder at
kunst er en præsentation om
kunst og ikke noget som
strøker ud fra, eller over et
objekt. Det kan dog ikke
være hele forklaringen. Det er

rigtigt at man ikke har noget
bevis for at dees formerne
formene, deres indbyggede place-
-ring og deres strukturering #
man kan bestemt møde i et
billede, og vi, eller man give,
det og det indtryk - er den
og den nogenlunde definer-
-bare udstrukturing, eller at
der er tale om et spray.

Næstlignende kan former og former
for en sproglig funktion som
et større antal mennesker
bliver enige om at de be-
-tyder det og det, men i sig
selv har former og former
ikke nogen "fulde" egen-
-skaber - lige som bogstavene
for helligtke har det hvis
man kunne udstrukturerer fra
den betydning man har givet
dem.

Så fra disse syv punkter
er det rigtigt at materialet,
objekterne ikke har nogen
beviselig udstrukturing - at de
ikke hører i sig selv, eller
i sig selv af dem er kunsten

Man - hvordan fortælle at i

et helt monokromt blåt billede
af Yves Klein, i et serieoplyst
af forskellige Monroer af Warhol
(som hans med hjælpere her
udført) i ~~en række~~ billeder
af Mondrian, men ikke i bil-
leder af hans elev Jean Jouin
som bruger de samme farver og
den samme struktur er kunstner
(for mit ved kom monde) til-
fælde?

I sidste nr af "Galerie" var
der nogle farve reproduktioner
af Numa Tuzar som er elev af
Malevich, det var fuldstæn-
-dig den store russers form og
farve verden - men det var alligevel
minteressant.

Disse her navne eksempler,
og mange flere kunne jeges til,
vi ser at det ikke er i form
i farver eller i en bestemt måde
at bringe dem frem at kunstner
dijger og hvorved den opstår
- hvad er det som?
